

KAPITAL PREDUZEĆA

Finansijsko poslovanje preduzeća

" Da bi preduzeće moglo obavljati svoju svakidašnju privrednu aktivnost ono mora imati odgovarajuća finansijska sredstva, odnosno novčani kapital. Taj kapital može biti dobijen iz vlastitih ili tuđih izvora, a od njegove visine ovisi i nabava svih predmeta rada i sredstava za rad. Visina raspoloživog kapitala odražava finansijski i ekonomski položaj preduzeća na određeni dan. Taj finansijski položaj preduzeća omogućava izračunavanje niza različitih pokazatelja, a naročito su važni likvidnost i finansijska stabilnost, uspjeh i ekonomičnost, rentabilnost, te stepen izgradnje budućih potencijala.

Očuvanje i uvećanje proizvodnje te likvidnost poslovanja su osnovni i početni transparentni oblici tekućeg razvoja preduzeća i njegovog položaja na tržištu. Ostvarivanje dobiti kao oblika uspjeha, njezino osiguranje i optimalizovanje daljnji je transparentni oblik sigurnijeg razvoja preduzeća, te uz ekonomičnost odražava korištenje potencijala. Izgradnja i stvaranje novih potencijala konačni je transparentni oblik razvoja preduzeća.

Mogućnosti finansiranja nisu neograničene, naprotiv, one su najčešće ograničavajući faktor daljnjeg razvoja preduzeća. Mogućnosti finansiranja preduzeća najbolje se vide u raspoloživosti finansijskih sredstava koja se mogu uložiti u njegov rad i razvoj. Cilj je samo pronaći najpovoljnije izvore finansiranja koji će se, preventivno, zasnivati na racionalnosti poslovanja preduzeća, a to znači na jednoj opštoj optimalizaciji poslovanja."¹

Kapital

Kapital (*lat. capitalis – glavni; caput – glava*) predstavljaju sve vrijednosti, sredstva i imovina, bez obzira u kojem obliku postoje (*novčanom, materijalnom i sl.*)² a koja imaju svojstvo da njihova upotreba vlasnicima donosi vrijednost veću od one koju su oni uložili u obavljanje bilo koje ekonomske aktivnosti.

Ovako definisana kategorija kapitala poprima u stvarnosti različite oblike svoga postojanja : suma gotovog novca, preduzeće – fabrika, trgovačka radnja, sredstva na računima banaka, krediti, štedni ulozi, obveznice, akcije – dionice, vlasništvo na zemlji, zgradama, određeno znanje itd. Ali pri tome je bitno da bilo koji od pomenutih i drugih

¹ POSLOVANJE PREDUZEĆA I PREDUZETNIŠTVO, Mirko Marković, str. 136, Mostar, 2003

² U savremenim uslovima ova definicija dopunjava se identifikovanjem 4 tipa kapitala :

- proizvodnog (mašine, oruđa – alati, fabrike, infrastruktura),
- finansijskog (gotovina, investicija, monetarni instrumenti),
- humani (ljudske sposobnosti, inteligencija, kultura, organizacija),
- prirodni (resursi, ekosistem, životna sredina).

mogućih oblika postojanja kapitala dobija svoj pravi i puni smisao samo u slučajevima kada dolazi do njihove upotrebe čiji ostvarivanje veće vrijednosti od vrijednosti koja je postojala prije početka određene ekonomske upotrebe. U skladu sa ovako definisanim kriterijem određena vrijednost, sredstva i imovina mogu u određenim trenucima da budu, funkcionišu kao kapital, a u drugim izgube svojstva te kategorije. Isto tako, iz činjenice da se kapital pojavljuje u obliku novca stvara se zabluda da je novac sam po sebi kapital, ali treba naglasiti da se novac i novac kao kapital bitno razlikuju. Kapital u obliku novca nikad ne može dugo da egzistira u novčanom obliku jer se kao takav ne uvećava. Zato teži da se što prije pretvori u jedan od svoja dva osnovna pojavna oblika : realni ili ealna imovina (*sredstva za proizvodnju, mašine, oprema, postrojenja, zgrade, reprodukcioni materijal, zalihe poluproizvoda, gotove robe i dr.*) i finansijski oblik (*novčani krediti, štedni ulazi, obveznice, akcije – dionice, komercijalni zapisi i sl.*). Ulaganje kapitala dakle može biti : (1) u oblik kupovine određenih finansijskih instrumenata koji donose određenu vrstu prihoda ili (2) u obliku kupovine sredstava za proizvodnju radi obavljanja određene djelatnosti posredstvom koje se kapital uvećava.

Za potpuno razumijevanje ove značajne kategorije robnog načina proizvodnje treba naglasiti da osim oblika u kojem se može pojavljivati, odnosno nikakvog značaja vrsta djelatnosti kojom se vlasnik bavi – proizvodna ili neproizvodna – zatim pitanja oblika vlasništva – da li se radi o individualnom ili nekoj formi udruženog kapitala, kao ni pitanje da li se upotebljava vlastiti ili pozajmljeni kapital. Jedini kriterij je profitna motivacija – težnja vlasnika da se uloženi kapital uveća.

Uz sve ovo potrebno je imati u vidu da se prilikom razmatranja svih aspekata kategorije kapitala mora imati u vidu da se prilikom njegovog formiranja i ekonomskog funkcionisanja formiraju određeni društveni, prije svega proizvodni odnos, koji počiva na određenoj historijskoj kombinaciji ekonomskih, političkih sociokulturnih institucija. To su dva aspekta proizvodnog odnosa (*odnosi prilikom ekonomskog funkcionisanja kapitala*) :

- vlasnički odnosi (*u društvima sa privatnim vlasništvom podjela na sredstava za proizvodnju i vlasnike radne snage – neposredne proizvođače*) i
- odnose raspodjele (*u kojima se novostvorena vrijednost dijeli na učesnike, prije svega, s obzirom na vlasništvo i društvenu moć*).

Historijske pretpostavke za nastanak kapitala i odnose koji se podrazumijevaju stvorene su na određenom stepenu razvoja robne proizvodnje i robne razmjene postepenim potiskivanjem i prevazilaženjem proste robne vrijednosti, odnosno nastankom razvijene kapitalističke proizvodnje. Jedna od bitnih ekonomskih karakteristika ovog prelaza je pretvaranje ljudske radne snage u robu koje je izvršeno u periodu tzv. Prvobitne akumulacije kapitala nasilnim odvajanjem sredstava za proizvodnju od neposrednih proizvođača i koncentracija tih sredstava u rukama vlasnika kapitala. Od tog historijskog momenta to postaje vladajući oblik proizvodnje koja vrši u kapitalističkim preduzećima kao masovna proizvodnja namijenjena tržištu.

**---- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU WWW.MATURSKI.NET ----**

BESPLATNI GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI TEKST
RAZMENA LINKOVA - RAZMENA RADOVA
RADOVI IZ SVIH OBLASTI, POWERPOINT PREZENTACIJE I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJALI.

WWW.SEMINARSKIRAD.ORG
WWW.MAGISTARSKI.COM
WWW.MATURSKIRADOVI.NET

NA NAŠIM SAJTOVIMA MOŽETE PRONAĆI SVE, BILO DA JE TO **SEMINARSKI**, **DIPLOMSKI** ILI **MATURSKI** RAD, POWERPOINT PREZENTACIJA I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJAL. ZA RAZLIKU OD OSTALIH MI VAM PRUŽAMO DA POGLEDATE SVAKI RAD, NJEGOV SADRŽAJ I PRVE TRI STRANE TAKO DA MOŽETE TAČNO DA ODABERETE ONO ŠTO VAM U POTPUNOSTI ODGOVARA. U BAZI SE NALAZE **GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI RADOVI** KOJE MOŽETE SKINUTI I UZ NJIHOVU POMOĆ NAPRAVITI JEDINSTVEN I UNIKATAN RAD. AKO U **BAZI** NE NAĐETE RAD KOJI VAM JE POTREBAN, U SVAKOM MOMENTU MOŽETE NARUČITI DA VAM SE IZRADI NOVI, UNIKATAN SEMINARSKI ILI NEKI DRUGI RAD RAD NA LINKU **IZRADA RADOVA**. PITANJA I ODGOVORE MOŽETE DOBITI NA NAŠEM **FORUMU** ILI NA

maturskiradovi.net@gmail.com